ЦИЈЕНА 2.— ДИНАРА

Поштарина плаћена у готовом

Глас

ОРГАН НАРОДНОГ ФРОНТА ЗА ОКРУГ БАЊА ЛУКУ

»ГЛАС« излази једанпут недјељно. Мјесечна претплата за Бања Луку и унутрашњост стоји Дин 9.-, тромјесечна Дин 27.-, полугодишња Дин 54.-, годишња Дин 108.-. — Редакција и администрација: Бања Лука, ул. Ђуре Пупара - Старог, бр. 9/I спрат. Главни и одговорни уредник Милица Врховац. Телефон бр. 358, број чек. рач. код Привредне банке 75-404200. — Штампарија »Глас« Б. Лука

GODINA V. | БАЊА ЛУКА, 11 јула 1947 године | Број 28 (108)

ПОЧЕТАК РАДОВА НА ПРУЗИ ЉУБИЈА – БРЕЗИЧАНИ

У селу Брезичанима крај Приједора јуче су на свечан начин отворени радови на изградњи индустријске пруге нормалног колосјека Брезичани — Љубија. Поред великог броја мјештана Брезичана и околице свечаности је присуствовао министар рада Босне и Херцеговине друг Нико Јуринчић, чланови Извршног одбора ООНФ-а Милош Стојковић и Симо Комленић, руководство радова Уске пруге и претставници осталих масовних организација.

Ова велика радна свечаност претставља веома значајан догађај за развитак наше тешке индустрије у отсјеву Петогодишњег плана, јер ће се овом пругом најсрећнији и најбржим путем везати на гласу чувени рудник гвоздене рудаче Љубија са пругом Бања Лука — Суња, а преко ње са цијелом нашом земљом и иностранством. Досадашња веза уланом пругом била је слаба, недовољна и са скупим превозом. За кратко вријеме изведени су припремни радови и са малим техничким снагама добијен је план терена, повучена траса итд. Народни фронт бањалучког округа понудио је своју помоћ управи изградње Уске пруге и предложио да цијелу пругу изгради бригада НФ-а. Приједлог је прихваћен јер је сигурно да ће фронтовске бригаде организоване и дисциплиноване са највише поћета и енергије и са највећом брзином извести сигурно и у предвиђеном року овај посао, те својим добровољним радом уштедити држави велике суме новаца, поготово кад се узме у обзир да поло претставља инвестицију од преко 80 милиона динара.

Свечаност је отворио командант главног штаба за изградњу пруге друг Милан Пејаштало који је кратким говором поздравио бригадире фронтовске бањалучког округа и дао ријеч министру Ники Јуринчићу.

Топло поздрављен од свих министар Јуринчић поздравио је бригадире у име Извршног одбора Народног фронта Б и Х, зажеливши им успјех у раду.

У првом дијелу говора друг Јуринчић осврће се на важност испуњења ове обавезе, која претставља велики допринос испуњењу Петогодишњег плана којег је поставио друг Тито. »Ова је пруга по својој дужини мања од омладинских, али без обзира на то она е од необичне важности«. Подвлачи да је пруга још један доказ одлучности и снаге наших народа као и исправности политике Народног фронта на чelу са Комунистичком партијом Југославије.

Говорећи о Петогодишњем плану између осталог наглашава да је он прва етапа у наступању наше земље ка социјализму и да ће кроз њег бити спроведена индустријализација и електрификација што ће омогућити подизање фабрика без којих је једна земља економски слаба. »План смо читали у цифрама — наставио је министар Јуринчић — али наши народи треба да га остваре, треба да га претворимо у стварност. Рудна богатства

Министар рада друг Нико Јуринчић говори бригадирима

земље треба претворити у вршалице, плугове ,тракторе итд. и тако економски учврстити и убрзати изградњу и благостање наше земље, Нарочито уочава чињеницу да нећемо испунити план ако не подигнемо факултете, који ће оспособити идеје кадрове и неопходно подићи културни ниво народа. »Ми сви имамо морално обавезе према плану. Сваки минут је драгоцјен и морамо радити убрзаним темпом.

Затим прелази на сам начин рада који је до сада показао извјесне недостатке као расипање материјала, грјешке у организацији и да још није довољно схваћен значај планског рада. Народне органи зације на чelу са синдикатима морају да се позабаве овим проблемом и да поведу најоштрију борбу против алькавости и свега што смета у раду.

На крају позива бригадире да дају све од себе и не само да испуњавају норме, него да их и обарају. »Докажимо да застарјеле форме рада у Титовој Југославији не могу да остану! Живјелиће — завршио је друг Нико Јуринчић поздрављен дуготрајним пљеском и покицима бригадира, који су га и за вријеме говора често прекидали скандирајући Титу, Комунистичкој партији и манифестујући своју радост и полет што ће својим рукама изградити пругу Љубија — Брезичани.

Послије министра друга Нике Јуринчића узео је ријеч у име Извршног одбора Народног фронта бањалучког округа друг Симо Комленић који је између осталог нарочито нагласио уштеду материјала. Његове завршне ријечи »за успјех смо сигурни, јер смо до сада доказали да не знамо друкчије« — дочекане су са аплаузом и одобравањем.

На крају бригадире је поздравио начелник управе Уске пруге и дао је детаљан приказ радова који ће се извести на овој прузи.

Затим је наступио најсвечанији момент. Министар друг Нико Јуринчић у пратњи осталих другова руководилаца и бригадира упутио се на мјесто почетка радова. Уз звуке борбеног марша који је интонирала војна глазба, из руке друга Јуринчића спустио се први крампи и зарио у земљу преко које ће у скорој будућности јурити вагони гвоздене рудаче, тог основног елемента тешке индустрије. Радосни поклици и озарена лица бригадира и руководиоца говорили су у овом историјском моменту, да нема силе која може зауставити побједоносни поход радног човјека у новој Југославији.

Сунцем опаљени бригадири пришли су послу. Енергични ударци пијука и крампова шарали су прву површину пруге Љубија — Брезичани. Њихово дјело стаће у ред великих дјела која се сада остварују на омладинској прузи.

Радилиште већ вриј. Димн се кухиња, референт за фискултуру »трасира« спортске терене, дижу се нове бараке, које ће скорих дана примити нове бригаде градитеља-фронтоваца. Пјесма и радост огласиће ј ели су иначе тихе Брезичане. То село почиње нови живот.

Радови отпочињу...

Pismo graditelja pruge Maršalu Titu

Dragi naš druže Tito,

Sa svečanog otvaranja radova na izgradnji pruge Brezičani — Ljubija šaljemo Ti, dragi druže Tito, naše tople radne pozdrave.

Uzimajući obaveze u izvršenju naše prve petoljetke Narodni front banjalučkog okruga uzeo je između ostalih obaveza i obavezu da će izgraditi širokotračnu prugu Brezičani — Ljubija, čija izgradnja će pojačati za 100% iskorištenje rudnog blaga ovoga kraja.

Pred nama, kao i brigadirma drugih brigada koje će doći na izgradnju ove pruge, stoje veliki zadatci. Treba izbaciti i nabiti 200.000 m³ zemlje, izgraditi most na Sani u dužini od 90 metara, 3 stanična platoa, 15 skretnica, 35 raznih produsta, tri potporna zida te tri mosta od 5, 8 i 12 metera preko rijeke Ljubije. U izgradnji gornjeg strcia postaviti 16 km glavnog kolosjeka i 3 km. staničnih kolosjeka, gdje će se ugraditi 40.000 metara šina, 28.000 komada pragova i 25.000 m³ šljunka. Svi ovi radovi tražiće zalaganje i krajnje napore sva koga pojedinca, da bi se pruga mogla što prije izgraditi, kako bi naša domovina dobila još 16 km nove pruge.

Zato mi brigadiri i brigadirke sa ovog svečanog otvaranja radova obećajemo Tebi, druže Tito, da ćemo učeći i radeći, te štedeći i čuvajući, a koristeći iskustvo naših drugova na izgradnji omladinske pruge Šamac—Sarajevo učiniti sve, da ova obaveza NF-a bude što prije ostvarena. Mi ćemo poslije rada na radilištu, kroz tečajeve za nepismene, kulturna i politička predavanja podizati naše znanje, kako bi što više mogli dati u daljnjem izvršavanju prve petoljetke i stvaranju boljeg i sretnijeg života svih trudbenika naše zemlje. Naša stalna vodilja u izvršavanju ove obaveze biće: »Učiti i raditi za dobro sviju nas i daljnji napredak naše zemlje.«

Živio nam, druže Tito, vođo i učitelju naših naroda!

Brigadiri i brigadirke sa svečanog otvaranja radova na pruzi Ljubija — Brezičani

Док је у приједорском, дубичком и осталим срезовима отпочела жетва у Лијеву Пољу врше се новo жито

На прijедорском срезу засијане су ове године површине раži i јечма, углавном u svrhu prekrane stanovnikova do novog žita. Žetva ovih žitarica završena je, a žetva pšenice počela je tek prije 4 dana u okolci Prijedora, Orlovcima, Kozarcu, Kozarušiđ i na još nekoliko mjesnih područja. Prinos pšenice nije najbolji. Radi nepogoda i vjetra pšenica je poležla što otežava žetvu i umanjuje prinos. Međutim rod kukuruza i ostale lisne vrlo je dobar. Predviđeno je da se žetva završi do 15. o. mj., ali u izgledu je da će se žetva vršiti još nekoliko dana po roku. Plan vršidba izrađen je definitivno sa privatnima tako da se zna tačno gdje će koja mašina vršiti, u koje vrijeme i koliki je ušur.

Kosidba livada je pri završetku. Pristupilo se kontrahiranju sijena, a istovremeno i voća. Rod voća je vrlo dobar.

Radi žetvenih radova usporen je posljednjih dana rad komisije za izdvajanje sortnog sjemena. U mnogim mjesnim područjima izdvojeno je do danas od 92-96% ovog sjemena za jesenju i proljetnu sletvu.

I na dubičkom srezu žetva je tek otpočela. Pod povoljnim vremenskim prilkama, sa mašinama kojim raspolaže MTS i sa dovolinom radnom snagom, obavila bi se žetva za 10 dana. Izvršene su sve pripreme za vršidbu.

MTS Nova Topola sa 5 formiranih žetelačkih brigada obuhvatila je sve za žetvu uzgojenog terea. Od 9.500 dunuma, koliko je predviđeno, ova MTS požnjela je već preko 7.000 dunuma bijelih žitarica. Istovremeno sa žetvom obavljeno je i praćenje zetrile radnim zadrugama, dok privatnici međutim odbijalu da orađe oranice »dok se žito ne smjesti na armane«. Kako je i za zemljoradnike i za MTS zgodnije da je istovremeno žanje i praši potrebno bi bilo preduzeti agrotechnne mjere. Orašeno je do danas 1.200 dunuma zasijane površine.

MTS požnjela je za 4 dana sve površine seljačkih radnih zadruga. Pet vršačih mašina izbečeno je na armane i u mjesnim područjima Romanovo, Rogolji, Kukulje i Kosjerovo počela je vršidba.

На градишком срезу 80% контрахената су сиромашни земљорадници

Директор откупне станице Босанска Градишка „неће да контрахира по други пут"

Откупна станица У Бос. Градишци контрахира последњих дана све веће количине жита. Главни контрахенти су сиромашни сељаци који већином немају обавезних вишкова, док код кулака постоји формално контрахирање на минималним њих количина. Има случајева да поједини земљорадници контрахирају и поред велике количине обавезног вишка. Тако нпр. Божо Голић из Козинаца поред обавезног вишка од 4.800 кг контрахирао је 5000 кг. Исто тако у самој откупној станици дешава се да контрахирање омета бирократски став чиновника или управе. Тако директор откупне станице Божо Кнежевић није хтио по други пут да контрахира земљорадницима из Долине Матковић Илији и Остоји Ковачевићу. Иако су они објашњавали директору откупне станице да се може кон трахирати и по више пута, а уз то дошли са потврдом МНО-а, директор их је одбио наводно »да им та потврда не важи и да неће нисоне по други пут контрахирати«.

Овакених случајева има и у редовима народне власти (случај са врет ђеником МНО-а Машићи који, као један од богатијих сељака, ко трахира 100 кг жита). Откупна станица контрахирала је до данас 75 вагона жита, а у последње вријеме било је случајева да дневно кон трахира се по 6 или 7 вагона. Реклама робе житног фонда побољшана је, а контрахирање се настављ а непрекидно. Организација контрахирања није на читавом терену једнако спроведена. Тако поједина села, да контрахирају, морају пјешачити по 30 км до Босанске Градише. Мјесна подручја Мрчевци и Романовци организовала су на боље рад око контрахирања слањем ко мисије у Босанску Градишку који за све контрахенте подигну паре, бонове и организују пребацивање текстила. Овај случај добре организације може бити примјеран за остала мјесна подручја и срезове, јер се тако контрахирање развија брже и добија се у времену.

Било је случајева неправилно састављених задужења што је такође отежало масовнији развој контрахирања, међутим приступило се исправци.

У такмичењу најбоље стоји земљорадничка задруга у Босанској Градишци која је контрахирала 15 вагона, затим Лисковац 8 вагона и Долина 7.

Најслабије се контрахирање развија у мјесним подручјима Доњој Јуковици, Елезагићу и Карајзовцима. Зачуђује нарочито слаб одзив за контрахирање у Елезагићу и Карајзовцима пошто се ови крајеви сматрају житородним.

УГОВАРАЊЕ СЛОБОДНИХ ВИШКОВА ЖИТАРИЦА НА БОС. КРУПСКОМ СРЕЗУ ОДВИЈА СЕ ДОСТА ДОБРО

Иако је организација контрахирања слободних вишкова житарица на босанско-крупском срезу отпочела на вријеме, садашњи резултати откупа још увијек не задовољавају, тако да је до сада према последњим подацима уговорено свега 23%. Разлог за слаб успјех уговарања је углавном техничке природе, пошто се народне власти а нарочито мјесни народни одбори нису довољно заложили да благовремено раздијеле рјешења о исворци. Било је случајева да поједини сељаци нису хтјели да контрахирају само због тога што нису били упознати у којој им се мјери крећу обавезни вишкови. Поред тога на застој у уговарању утицао је и недостатак закључница, тако да су поједини контрахенти чија су села знатно удаљена од откупне станице у Бос. Крупи морали често и по више пута долазити да откупе, односно контрахирају своје слободне вишкове само због тога што није било довољно закључница. У уговарању слободних вишкова нарочито се истиче радна задруга у Суваји која је прва отпочела са склапањем закључница. У количинама уговорених слободних вишкова сада предњачи мјесно подручје Љусина, док у броју контрахената најбоље стоје мјесна подручја Крупа и Јасеница. Рад на задругама у Гудавцу које је прио пут контрахирала 4000 кг слободних вишкова повећат ће сада ову количину, пошто јој је смањена количина обавезних вишкова која је била много одређена и нереална. Исти је случај и у градској задрузи у Ивањској. Да би се растеретила откупна станица у Бос. Крупи, контрахирање издавање бонова и текстила преузеће ових дана мјесне земљорадничке задруге.

На Државном пољопривредном добру Нова Топола жање се у 2 смјене

Ради дугих временских прилика на Државном добру организован је непрекидан жетвени рад у 2 смјене. Прва смјена жање од подне до поноћи а друга од поноћи до подне. На тај начин, и поред непогода, обавиће се жетва и прије предвиђеног рока.

Паралелно са жетвом врши се прашење између крстина. Жетва се обавила са 8 тракторских самовезачица и 6 косачица тако да 4 самовезачице раде по двије прикопчане за тракторе. Ово је први покушај жетве са по 2 прикопчане самовезачице за 1 трактор.

Вршидба почиње 12 о. мј., а већ се врше грашак. Разрађен је план јесење сјетве и извршено издвајање сортног сјемена.

Извршено је и по други пут заламање метлица на кукурузу за производњу хетеротичног сјемена. Да би се наши млади кадрови упознали са производњом хетеротиса (сјеме које се добије укрштањем двије сорте кукуруза) на Државном добру налазе се 3 практиканта упућена од стране Савезног Министарства да прате и учествују у раду свих врста послова у вези са производњом.

Писмо чланова пољопривредне задруге »Козара«

Претсједнику извршног одбора НФ-а за Б. и Х. другу Ђури Пуцару-Старом

Драги друже,

Са наше заједничке конференције на којој смо констатовали велике успјехе наше радне задруге »Козара« сјећамо се Тебе, нашег руководиоца.

По ослобођењу наше земље залагали смо се свим силама да што више допринесемо нашој општој заједници. У том настојању, свјесни величине задужног живота, оформили смо радну пољопривредну задругу »Козара« 28 јуна 1946 године са 24 домаћинства. У савлађивању огромних потешкоћа које су пред нама биле залагали смо се свим силама, а тиме смо разбијали сумње оних који нису вјеровали у наше успјехе. Тешко стамбено питање, слабо материјално стање и низ других потешкоћа савлађивали смо са увјерењем у нашу моћ и величину нашег заједничког рада.

Осјећамо се врло поносни, драги друже, кад са наше заједничке конференције можемо Ти јавити да смо нашим залагањем до сада ријешили многа питања, те да смо постали примјером рада и успјеха на читјелом срезу. До сада смо изградили 24 куће, засијали 1665 дунума земље чиме смо премашили наш сјетвени план, повећали број стоке на 5 пари радне и 160 грла остале.

При предаји вуне били смо први, а при контрахирању слободних вишкова жита служили смо примјером осталим.

Са ове конференције, обавезујемо се Теби, који си нас водио под врло тешким околностима, и довео у бољи положај, подожај сретних и сигуран за све трудбенике да ћемо се и даље свестрано залагати у извршењу наших обавеза — а које су саставни дио нашег плана, и да ћемо и даље служити примјером рада и залагања.

Радна пољопривредна задруга »КОЗАРА«

U Kozarcu za vrijeme udarne nedelje kontrahiranja (ugovaranja)

U Kozarcu srez Prijedor, održana i masovna konferencija povodom ugovaranja — kontrahiranja slobodnih viškova žitarica. Na ovoj konferenciji Uredbu o otkupu žitarica obrazložio je član Sreskog izvršnog odbora Narodnog fronta drug Fehim Sitnica iz Kozarca, i prvi se prijavio prisutnim službenicima Zemljoradničke zadruge te kontrahirao sve svoje slobodne viškove žitarica. Tu istu noć kontrahirano je pola vagona žitarica, a do danas Mjesni odbor Kozarac kontrahirao je preko tri i pol vagona slobodnih viškova, dakle za 50% više nego i jedno mjesno područje sreza Prijedor.

Исправити грешке и недостатке у манипулацијама и предузећима шумског газдинства Дрвар, хитан је задатак газдинства и синдиката

Уз велике напоре народне власти и радника већи дио разних шумских објеката обновљен је и данас на великом шумском базену Грмеч — Сретница — Осјеченица и Пљева експлоатација шуме достигла је предратну. Шумски радови и зиској су посебно велике напоре, тим прије што се сјеча шуме обавља на примитиван начин. Ради тих радних околности врло често долази до озледе радника.

Као знатан пропуст Управе предузећа, других надлежних установа и појединаца је неправилан однос према овом важном питању. Има много примјера на цијелом терену шумског газдинства Дрвар тог неправилног става, од којег радници и продукција имају велике штете.

Навешћу неколико примјера: Шумски радник Јовановић Гојко теже се озледио сјекући дрва дана 23 јуна т. г. у 10 сати прије подне. У 11 сати телефонски је из извјештена управа манипулације у Млиништу о озледи радника Јовановића и тражено је хитна интервенција за пребацивање озлијеђеног до лијечара. Тек у 9 сати на вечер локомотивом је пребаћен озлијеђени Јовановић до Млиништа а тек сутрадан тј. послије 48 сати њему је пружена лијечарска помоћ.

Има још много сличних случајева. Напомињу још само овај: 19 јуна т. г. стигао је у Дрвар теретни воз са два радника који су тешко оболели на раду. Са болесницима био је један радник као њихов пратилац. Одмах по доласку воза пратилац болесних радника замолио је шефа станице у Дрвару В. Краља да му помогне у пребацивању болесних радника до болнице која је удаљена од станице свега око 150 м. Требало је само да се телефонски назове болница и ствар би била у реду. Читав сат и по болесне раднике жељезничари су возали маневришући са њиховим као и са осталим возовима. Неколико пута болесници су протестовали, али то све није помогло. Тек када је маневар воза престао тј. послје 90 минута болесници су превежени потпуно исцрпљени од вожње до болнице.

Ради добијања тачније слике о правом стању социјално здравствене заштите рад ника на терену шумског газдинства Дрвар напомињем да у Млиништу — сједишту управе манипулације — раскршћу неколико шумских пруга гиде ради преко 1000 радника, који се сваког часа могу озледити радећи најтеже шумске послове, нема амбулантне нити било какав санитетски прихватни станице. Радници су на ово с правом огорчени.

У Млиништу постоји нека мазана амбуланта, али ено тачног пописа са којом количином и са којим медикаментима располаже та амбуланта: 1 бочица јода, 3 ком. завоја хитне помоћи, 4 комада завоја и мало вате. Амбуланта у Шутрељу располаже са још мањим медикаментима. Ни на једном радилишту у шуми гдје се обично и дешавају озледе нема ни говора о амбулантама или бар о сандучету прве помоћи са мало јода, завоја и др. Такође ни на једном радилишту нема нити једног санитетског прихватилишта, гдје би се привремено могао смјестити озлијеђени док се не пренесе до лијечара. У Сретници постоји амбуланта са лијечем, али уз ову амбуланту нема ни једног одјељења, већ болесници често долазе до лијечара морају ноћивати вани или по вагонима ако их има на станици.

Поред ових случајева неправилног односа према радницима по питању социјалног и здравственог осигурања вредно је напоменути да има знатан број радника који рада по 12 или више дана а да нису пријављени уреду социјалног осигурања. Управник манипулације Млиниште Гвозденац Милан каже »немамо потребних формулара« — док тих потребних формулара лежи на хиљаде у рафима канцеларије референта социјалног осигурања Вјештице Лазе у Дрвару. Има случајева (и то приличан број радника) да радници не примају редовно дјелатак на дјецу. На терену синдикалну подружницу жељезничара Јајце има 19 радника који нису примили дјечији дјелатак за 1946 год. и ако је на вријеме и исправно послан потребан списак надлежној установи од стране повјереника секретаријата дрводјелских радника Б. и Х. друга Грбић Лазара. Исти је случај са групом радника на главочком терену.

Са хигијенско-социјалном заштитом не стоји ништа боље како по свим манипулацијама тако и по предузећима и њиховим радионама. У шуми се још увијек рада по 16 сати. Норми нема.

Радници који раде у шуми у 90% случајева славају под ведрим небом. Станбено и прехрамбено питање заслужује посебну пажњу. Бараке које постоје на радилиштима у Млиништу, Врањевцу, Стаиловићка Пљевиу, Клаковачкој Ували, Бунари и другим, не одговарају ни основним хигијенским условима. Кров ових барака дотиче се земље. Прозора на бараки уопште нема. Унутра с обе страна бараке налазе се тврди лежаји на којима се поред по 100 радника и како је барака велика 18-20 м. По средини бараке између лежаја пали се огњишта. Вон. кислог одњела и знојевих тијела зједно са димом чини намирисе стијена у барци. Синдикални функционери прозорени су надлежне на ово стање још прије два мјесеца али се стање не поправља. Ваљ напомечути да је одобрена и инвестирана сума за градњу шумских барака за смјештај радника од 20.000.000 динара.

Прехрамбено питање радника и намјештеника а посебно шумских је врло тешко и то не рада објективних тешкоћа, јер је таблица шумских радника довољна за добру исхрану радника, већ ради немарности и несвесности појединих службеника. Редовито у помоћне магацине стиже прије храна него доће за њих цијена. Тако је 22 јуна т. г. стигла у магацин Млиниште слаганина а цијена тј. кг. исто да радници слаганину јер није имао цијена и ако радници немају шта јести. У случају да вам се дадне слаганина, обрачуни нећемо моћи брзо саршити и ви нећете моћи примити плату много после прваћ жаке овај магацинер. Доиста цијене ових сланини нису стигле ни до 27 јуна т. г.

Цјене обично касне основним животним намирницама, док је цијена за 83 кг чоколаде које је дошла у магацин Шутрељ стигла заједно са чоколадом.

Снабдијевање радника текстилом и обућом је нередовно и напотпуно иако то уредбе о радничком снабдијевању предвиђа. Бирократско схватање наших чиновника не само да не попрати ово стање већ га још више отежавамо. Ето примјера Народне власти у договору са шумским управама извршиле су мобилизацију радника за чишћење ложишта шуми, како би се шума спасила од разних болести. Мобилисани радници је обећано да ће добити алат за рад. да ће им бити осигурано преноћиште и исхрана. Управник манипулације Млиниште рекао је радницима да могу алат добити тек пошто га плате својим новцом. За исхрану и преноћиште нико се није бринуо. Око 50 радника два дана су лежали безпослени, јер им управник манипулације Гвозденац Милан није хтио дати алат и ако су радници предлагали да им се за дати алат дочиње одузме од плате. И ако је у Млиништу организирана једна menza у којој се храни 19 људи који за исхрану плаћају дневно по 16 динара, управник Гвозденац није хтио примити раднике да се хране у мензи ако неће да плате дневно по 50 динара. Радници су преко тога шта су два дана лежали беспослени два дана били без хране.

О купутном раду на цијелом овом огромном радном подручју гдје ради неколико хиљада радника нема ни говора. На пруз Приједор — Дрвар и Јајце — Дрвар не сабраћа поштански вагон. Радници на тим релацијама укључивши терен у дубину од њих по неколико десетина км не могу добијати писма, новине, нити било какву поштанску пошиљку. Новине су на овом терену ријетост и ако их један радник из наведених разлога не прима редовно. Напомињу сам да шумски радници рада по 16 сати дневно. После тако напорног дневног рада, радник одлази у мајдан, описане бараке без свјетла и без прозора, ту преспава ноћ и тако дан за даном пролази. Норме, политички догађаји код нас и у свијету, велики успјеси радних колектива широм читаве земље, радни успјеси на Омладинској пруз неприступачни су овим радницима. На цијелом терену нема ни једног алфабетског тачаја, иако има врлих број неписмених радника.

Слично стање је и у самом Дрвару. Црвени кутић постоји само у Главчу, а у шумским манипулацијама ниити у Дрвару не постоји ни један црвени кутић. Радничко културно друштво не постоји ниити у Дрвару ниити на терену иако за то имају сви потребни услови. Кино представе у Дрвару воома слабо се рекламишу. Посјета радника кино представама је незнатна. На посебним прикредбама за раднике се режисални улазницама од 4,5 дин.ра највеће је посјета од 80 радника.

Дрвар има богату традицију револуционарно-културно просвјетног и фискултурног живота. Само мало залагања и успјех би било панучен. Није тешко да у Дрвару нема просторије за читаоницу кад нема просторија за десетак биљара и кавана. Поред таквог стања није чудо што се до сада ни из једног радничког конференција ниије расправљало о производном плану предузећа или појединог радилишта и што нема ниити у једној радиони, радилишту графикона или било каког другог показатеља успјеха и недостатака, ниити је чудо што још увијек има велики број радника који нису чланови синдиката, јер се њихова политичка и пролетерска свијест кроз културно-просвјетни рад ни мало не развија ниити продубљује. Друштвени живот готово је изравнан. То су велике грешке које треба хитно исправити. Радници Дрвара као мало гдје раде и залажу се свим својим радним способностима у извршењу свих задатака који се пред њих постављају. Не омогућити им културни и политички напредак и развој значи умањити њихову радну способност такође ће они тешко моћи сустизати и свршавати задатке који су сваким даном све већи и већи. То значи оградити се о раднике који хоће и спремни су да дадну све од себе за извршавање баш тих задатака.

Исправити све до сада учињене пропусте, те кроз оживљени културно-просвјетни рад створити се радницима перспектива напретка, радни елан захватити сваког поштеног радника, посебаће се кроз културно рад политичка свијест, свијест о радној дисциплини и радној одговорности сваког радника. У таквој средини поједини злонамјерни елементи неће моћи кочити развој рада и саботирати извршавањем задатака 5-го годишњег плана. У противном на моју бриг ни говора о испуњавању производног задатка гдје раде ови радници док се сви ови недостатци енергично и потпуно не уклоне. Свака мјера у том правцу биће поздрављена и потпомогнута од радника, јер они нијесу воље ову земљу, јер они од тих пропуста и грешака изјешће и трпе.

Поповић Б.

Особље станице Бања Лука - Предграђе смањило је за 50% задржавање кола и постигло знатне уштеде

Дневни план превожења путничких и теретних возова, радни колектив станице Бања Лука предграђе савладао је са успјехом и уштедио знатне суме новца и материјала. Закашњење возова на терет сабраћајна служба смањено је на минимум.

И ако је број особља све да недавно био мали у односу на промет теретног превожења брутз, сабраћај се одвијао у реду захваљујући залагању свог особља. Особље за пратњу возова премашило је своју мјесечну норму од 205 сати за око 40% Због помањкања довољног броја људи и повећања промета робе и превоза путника, свакој појединој наслоно се у пратњи возова мјесечно просјечно око 320 сати прелазећи око 4500 км вожње. Таквим залагањем свог особља замијењено је са 120 људи чиме је постигнута знатна уштеда у новцу.

Обрт кола у станици знатно је повећан а њихово задржавање је смањено од 52 сата, колико је износило у 1946 годину, на 22,5 сати или више од 50%. Радни колектив само у мјесецу јуну 1947 године уштедио је преко 10.000 динара организирајући добровољне акције на уређењу ко лодвора, чишћењу траве и одржавању чистоће у станици. Исто тако утрошах материјала нарочито сијетлеког горива смањ ени је на минимум, тако да је за прва 6 мјесеци 1947 године уштедјено за око 20% опште уштеде према порењењу у истом периоду времена 1946 године.

Недаље радни колектив изван своје службе путем синдикалне подружнице обавезао се, да ће сви чланови колектива дати по 5 дана добровољног рада на изградњи радничких станова у Бања Луци.

Упоредо са залагањем у раду, радни колектив станице Бања Лука предграђе уз помоћ синдикалне подружнице, посветио е нарочиту пажњу стручном уздизању и оспособљавању нових кадрова. За последња три мјесеца 96 људи је са успјехом завршило разне курсеве и положило стручне испите за возовође, кондуктере, кочничаре, сиретничаре итд. Испити су ових дана одржани у Бања Луци и прочјечан успјех је врло добар. Поред тога у курсеву које одржава Главна дирекција Загреб радни колектив упутио је до сада на похађање курсева 7 возовођа, 15 кондуктера, 3 потражно-колска службеника и 3 стражара отправника. Осим тога примљено је око 100 нових службеника коничара, које ће ради колектива за најкраће вријеме оспособити за самостално вршење службе.

П. Ненадовић

РАДОВИ НА ПОДИЗАЊУ ЗГРАДЕ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА У БИХАЋУ И ДРВАРУ ПОВОЉНО СЕ ОДВИЈАЈУ

Прије мјесец дана у Бихаћу је отпочета изградња ове зграде социјалног осигурања. Зграда се подиже у насељу »Прекоуље« на десни према жељезничкој станици. Земљани радови завршени су и већ неколико метара озиданог зида показују огромне контуре зграде. Радове на подизању зграде изводи Земаљско грађевинско предузеће »Козара«. Зграда ће имати потребне просторије за све социјалне радничке установе. Радови се повољно одвијају, те ће зграда ове јесени бити доведена под кров.

У Дрвару такође недавно је отпочета изградња велике зграде социјалног осигурања. И на овој грађевини радови повољно напредују. Зграда се подиже у непосредној близини болнице на веома лијепом мјесту.

До сада ни Бихаћ ни Дрвар нису имали пријекладне зграде социјалног осигурања и ако је у Дрвару прије рата радило неколико хиљада радника.

У Дрвару је отпочета изградња зграде за Мјеш. занатску школу

У оквиру испуњавања плана о подизању стручних кадрова, осе школске године у Дрвару ће отпочети са наставом мјешовита занатска школа са неколико отсјека. Прије кратког времена у центру града отпочели су први радови на изградњи зграде за зантску школу. Зграда ће бити велика и имаће поред потребног броја учиона и радионе за стручну наставу — практичан рад.

Отварањем ове мјешовите занатске школе, поред постојеће гимназије и учитељске школе која ће са радом отпочети такође нове школске године — Дрвар добија све потребне услове да се у њему стручно способљавају кадрови нужни за даљи развој Дрвара као важног индустриског центра дрвне индустрије.

Интересената за мјешовиту занатску школу има довољан број, а међу њима највише дјеце из околних села. Школа ће бити организирана на бази интерната у којем ће најсиромашнији имати бесплатно издржавање.

Aktiv Narodne omladine Duvanske tvornice — najbolji aktiv Bosne i Hercegovine

Omladina tvornice duvana isticala se uvijek zalaganjem u proizvodnji i na svom ličnom uzdizanju. U takmičenju za II kongres Narodne omladine Bosne i Hercegovine ovaj aktiv dobio je prelazni zastavicu grada Banja Luke, a na II bosansko-hercegovačkom kongresu proglašen je najboljim aktivom Narodne omladine Bosne i Hercegovine.

Radi svog zalaganja, a na osnovu postignutih rezultata, omladinski aktiv Tvornice duvana dobio je diplomu II Kongresa kao najbolji aktiv Narodne omladine Bosne i Hercegovine, i dobro opremljenu biblioteku kao priznanje za uspjehe u pretkongresnom takmičenju.

Predsjednik diplome izvršena je 7-VII 1947 godine na svečanoj konferenciji Narodne omladine duvanske tvornice. Konferenciji su pored omladine prisustvovali članovi aktiva Narodne omladine grada Banja Luke. Ispred Okružnog odbora Narodnog fronta konferenciji je prisustvovao drug Dedo Gazić.

Zatim je predsjednik Gradskog odbora Narodne omladine drugarica Nevenka Petrić uručila rukovodiocu omladinskog aktiva diplomu. II Kongresa i zaželila im još više uspjeha u dalnjem radu. Primajući diplomu ispred omladinske organizacije tvornice duvana drugarica Tonka Banušić je obećala da će se njihov aktiv sa još više poleta založiti u radu i opravdati povjerenje II Kongresa.

Omladina seljačke radne zadruge „Pobjeda" u Karajsovcima u žetvi

Osnivanjem seljačke radne zadruge »Pobjeda« formiran je aktiv NO-e. U saglasnosti sa upravnim odborom omladina rješava sva zadružna pitanja. U prolećnoj sjetvi, u okopavanju kukuruza i krompira i ostalim radovima 38 članova NO-e radilo je svakodnevno.

Ovekovječivši prve snopove žita omladina se naročito zainteresovala samovezačicama pokazujući želju da nauče rukovati mašinama. U nedelju 6 ljula ca 200 dunuma pšeničnog pokupila je omladina požnjevšno žito. Iako umorni od kopanja prerijeđen su i posljednje snopove spasavajući ih od kiše.

Od 37 đaka IV tečajnog odjeljenja niže gimnazije u Drvaru 34 izjasnilo se za pohađanje stručnih škola

U gimnaziji u Drvaru pored dva razreda redovne škole ovih dana završio je sa radom i III razred partizanske gimnazije. Đaci ovog odjeljenja poslje jednomjesečnog odmora ponovno će otpočeti sa nastavom IV razreda, tako da polože malu maturu prije početka nove školske godine. Prema uputstvima Ministarstva narodne prosvjete NRBiH a radi bolje i pravilnije evidencije đaka koji žele pohađati stručne škole — đaci pri ovoj gimnaziji izjasnili su se koju stručnu školu žele pohađati po svršetku IV razreda gimnazije. I ako je sa tim javljanjem izvršena samo formalnost jer se zna koji će od ovih učenika sa uspjehom završit maturu — masovno javljanje đaka za upis u stručne škole dokaz je visoke svijesti tih đaka. Od 37 učenika od kojih ih ima svega koji će ovog ljeta završiti maturu 14 ih se izjasnilo da žele pohađati učiteljski kurs, 13 se izjasnilo za upis u razne otsjeke tehničke škole, 1 u trgovačku akademiju, dva učenika su se izjasnila da žele pohađati u đa medicinsku školu. Sveta tri učenika žele nastaviti gimnaziju.

Da bi sa što boljim uspjehom položili IV razred i maturu, đaci su oformili za rad preko ferija kružoke. To je bilo moguće, jer su svi đaci iz Drvara ili iz okolnih sela.

Ovako pravilno shvatanje o hitnom zadatku osposobljavanja stručnih kadrova za ispunjavanje zadataka 5-to godišnjeg plana od strane đaka dvaraske gimnazije za pohvalu je.

Pravilan odnos nastavnika i đaka ove gimnazije znatno je tome doprinijeli. Prije izjašnjavanja koji đaci žele pohađati stručne škole, nastavnici su održali sastanak sa đačkim roditeljima i đaci sastanka sa đacima, na kojima je to pitanje detaljno pretresano. I roditelji i đaci su se potpuno složili sa predlogom nastavnika o upisu đaka na stručne škole.

Đaci ostalih svih đaka ove gimnazije na kraju ove školske godine je vilo dobar. Đaci ukupnog broja učenika 92% imadju pozitivne ocjene. Najbolji đaci u gimnaziji su Radulović Milan, Rodić Bogdan i Bosnić Nikola.

Rezultati rada omladine gradiškog sreza pred I plenarni sastanak Sreskog odbora NO-e

Omladina gradiškog sreza od početka 1947 do 9 ljula učinila je sljedeće: Dato je 3.298 radnih dana (osim »Udarnog dana« za domobranve), organizacija NO proširena je sa 450 članova, okrečeno je 81.945 pohara, očišćeno 102.400 pohara, uzorano 220 dunuma, na Omladinsku prugu otišlo 649 člana NO-e, a na taj način premašen plan Okružnog odbora NO-e, formirane dvije radne brigade, naučilo čitati i pisati 1.030 članova NO-e (ne računajući Omladinsku prugu), 50 omladinaca poslano je na stručne kursevе, formirano sedam fiskultурnih aktiva za 360 članova, napravljena su tri fiskultурna igrališta, 150 članova primljeno na Značku fiskultурnika, osnovan 21 omladinski odred za 75 četa. Podijeljene su člana knjižnice za 12 aktiva, održan kulturni čas, za pomoć fondu Ministarstva prosvjete dato je 450 kuvira. Omladina je ispomagala i narodne vlasti u otkupu žita, ispravljanju i amijanja. Iz redova NO-e ima 58 udarnika na srezu.

EKSKURZIJE UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

Ovih dana krenuli su na ekskurziju najbolji IV razredi osnovnih škola za srezove: gradiškog, dubičkog, petrovačkog, prijedorskog, glamočkog, bihaćkog, bihaćkog i grada Banja Luke.

Učenici iz sreza gradiškog i dubičkog otišli su na ekskurziju u Zagreb.

Učenici srezova: prijedorskog, petrovačkog i glamočkog krenuli su u Split, a učenici sreza i grada Banja Luke otišli su na Omladinsku prugu na sektor Zenica — Sarajevo. Ovi učenici dane i noćenja proveđu za graditeljе Omladinske pruge.

Učenike na ekskurziju vode njihovi učitelji a Okružni narodni odbor odobrio je u ovu svrhu svoj od 200.000 dinara.

Omladinska pruga

Prva gradska omladinska brigada Bihaća otputovala na pругу Šamac — Sarajevo

Prije dva mjeseca u gradu Bihaću oformišana je je I gradska omladinska rad na brigada, koja je ovih dana otputovala na izgradnju pruge Šamac — Sarajevo. Ispraćaju brigade prisustvovalo je preko 3000 građana i vojnika. U ispraćaju brigade učestvovao je đačkim orkestar OFD »Jedinstvo«. Brigadiре je ispraćao i zaželio im uspjeh u radu prvotđednik GNO-a drug Hajmabjić Mehmed, zatim ispred JA brigadu je ispraćao prvotđednik armije, a ispred TO NO govorio je prvotđednik drug Kecman Dragan. Na kraju govoru ispraćajem govorio je ispred omladinske brigade zamjenik komandanta drug Čavkić Šefik, koji je ispred svojih drugova-ца brigadira obećao građanima Bihaća da će brigada nastojati da svojim marljivim radom dobije zaslužnom priznanje i bude proglašena udarnom brigadom.

Od svoje formiranja do polaska na izgradnju Pruge I gradska bihaćska omladinska radna brigada bila je nosioc radnog elana na svim radnim akcijama grada Bihaća pri izvršavanju frontovskih obaveza. Do sada brigadiri ove brigade dali su učestvujući na raznim radnim akcijama preko 35000 radnih sati. Glavni objekat na kojem je brigada izvodila radove jeste prokopavanje kanala preko »Luke« koji će regulisati potok Dobrinju i isušiti oko 1000 dunuma zemljišta. Prokopavanje ovog kanala je naknad na obaveza frontovaca grada Bihaća sem obaveze unešenih y frontovski plan. Preko 6000 kubika zemlje i kamena izbačeno je iz kanala. Uskoro kanal će biti dovršen. Y radnom takmičenju se ostali radnim četama gradskih naselja najbolji rezultate postizavala je I i VI četa ove radne brigade. Samo za jedan đan vodnik VI čete, demobilisani borac Jusićević Smajl izvezao je radeći na kanalu 300 (tri stotine) tačaka zemlje i kamena. Mnogo ostalih primjera ima y brigadi. Srđ brigade čine brigadiri-ke koji su y prošle godine bili na izgradnji pruge Brčko — Banovići.

Prema planu brigade je trebala da broja 250 brigadira-ka. Iako je nekoje ukratko odlazak na pругу sviđeđoćiđ brigadira-ka radi fizičke slabosti i mnogo radi starosti, y sastavu brigade krenulo e preko 300 brigadira-ki. Sva potrebno za brigadu nabavljeno je. Brigada se snabdjela sa fiskultурnim rekvizitima koje je dobila na poklon od OFD »Jedinstvo«. Brigada je dobila na poklon brigadnu zastavu od Gradskog Komitета KPJ za grad Bihać.

Glavnimy brigade čine učenici gimnazije. Ostali sy omladinci-ke iz naselja i nayčnici.

Pomoć omladine našeg okruga porodicama brigadira koji se nalaze na pruzi

Od odlaska prvih brigada na Omladinsku pругu organizacija NO-e na našem okrugu nastojala je da porodicama graditeljа Pruge zamjeni otpuštovalu radnu snagu i pomogne im u obrađivanju zemlje. Nedavno je kod nas počelo okopavanje kukuruza i pri tom radu porodice mladih graditeljа dođe su znatnu »pomoć organizacije Narodne omladine. Gotovo na cijelom okrugu omladina pomaže u okopavanju i rezultati, koji su do sada postignuti u ovom radu pokazuju da je omladina pravilno prišla ovoj akciji za pomoć porodicama brigadira. Omladina ključkog sre za dala je na ovo akciji 84 radna dana.

U Kotor Varošu je omladina okopala 17 dunuma kukuruza. U srezu Bos. Novi u okopavanju je učestvovalo 030 omladinaca i omladki, koji su pri tom dali 67 radnih dana, a okopali su 42 dana oranja kukuruza. Aktiv Narodne omladine sela Jagare srez Banja Luka dao je 57 radnih dana na okopavanju. Omladina sreza Cazina masovno je prisupila ovoj akciji sa 1740 radnika. Svaki omladinac radi-o je 8 sati tako da je ukupno dato 1704 radnih dana. Okopano je 1899 dunuma zemlje. Pomoć porodicama omladine koja je otišla na izgradnju pruge odnosila se je najviše na one porodice kojima je odlazak njihovih brigadira znatno sma-nio radnu snagu, te im je pomoć bila potrebna.

REZUTATI RADA I GRAHOVSKE BRIGADE »GAVRILA PRINCIPA«

U toku boravka na omladinskoj pruzi brigadirи prve graховske brigade poka zali sy lijepe rezultate. Za 24 radna đana izbačeno je 8704 kubika zemlje II i III kategorije osim pomoćnih radova. Ali brigadiri ove brigade ne zadovoljavju se samo uspjesima na radilništy, već svoje slobodno vrijeme provođe y učenju. Tako je za mjesecy đana 82 potpuno nepismena i 57 polupismenih drugova i drugarica uspjeli da savladaju sva slova.

I ljula omladinci i omladinke Graховske brigade pred brigadirima 35 đunuma dali sy noćni obavezе, koje he ca stečenim iskustvom y prošlom mjesecu, još prije i bolje izvršiti.

Pismo brigade „Sime Šolaje" omladini Krajine

10 maja ove godine krenule su tri brigade banjalučkog okruga na rad y šumy y nekim djelovima Romanije, Vareša, Zavidovića i đr. Pored omladinske pruge Šamac — Sarajevo organizacija Narodne omladine uzela je obavezy da će izgraditi puteve i šumske pruge y gore navedenim mjestima sa eksploatašiju šume koja do đanas nije iskorištavana. Naše brigade svaktake sy zadatak i kroz kratko vrijeme rada pokazala i pored mnogih poteškoća vidne rezultate.

III banjalučka brigada, brigada narodnog heroja Sime Šolaje koja je sastavljena od omladinske sreze prijedorđorđ, dubičkog, ljajačkog, glamočkog i banjalučkog nalazi se na radу pod Romanijom. У momentima koji sy najtežim za sy našy omladinu, kada omladina ove brigade prima prelaznу zastavu radnilišta dostavilo sy nam sljedeće pismo:

Dragi drugovi,

Riječi koje smo dali vama, omladina našeg okruga na polasku y brigadу ispuniće sy ce kroz kratko vrijeme našeg rada Đanašnjih đan ostaće y sjećanju nas svijy brigadira, a i naše omladine koje budno prati udarnicki rad svojih brigada. Đanas smo dobili priznanje za naš kratkoročemi rad — zastavicy štaba radnilišta. Prepreke koje se svakodnevno pojavljuju pred nas nijeđe nikako pokolebati našu omladinu, svjesnu zadatka primljenog y izgradnji zemlje. Ovih momanta kada primamo prelaznу zastavicy y naše ruke i raspoloženje đostiže vrhunac, naši brigadiri brđim plotunom opaljuju 50 komada mina na svom zadatku. Xuka mašina, žujalke kompresora i đetonacija mina potsjećajy nas na borbene omladinske ovoga kraja, na heroje, čije ime nosi naša brigada, na slavnу »Čičinu« Romanije i ulijevajy y nas novi omladinski polet i volyu za rad. У svakodnevnom radу trudimo se da prelazna zastavica štaba radnilišta ostane y našoj brigadi, kim hemo opravdati povjerenje koje se đaje omladinim Kozarske Krajine.

Захваљујући добровољном раду народа Техничка база Бос. Градишка, остварује постављени план

Овогодишњи план Техничке базе у Бос. Градишци састоји се од подизања 256 кућа за колонисте, доградње 280 кућа започетих прошле године и 200 кућа за погорелце.

Обнова попаљених села, градња зиданих кућа и заграђивања насеља почела је у мају мјесецу у Трошељима, а у јуну углавном на осталом подручју рада Техничке базе. Припремних радова током зиме и почетком пролећа није било, и док су поједине Техничке базе (Јајце) Уште спремније у грађевинску сезону Техничка база Бос. Градишка вршила је у првом кварталу тек припреме. Да су те припреме извршене на вријеме и рад Техничке базе одвијао би се боље. И поред изјесних закашњења (руководство Техничке базе формирано је тако нпр. у сам почетак грађевинске сезоне) добровољним радом земљорадника учињено се много. Тако су

Козарчани бесплатно отесали дрвену грађу за десет кућа, довукли 160 кубика балвана, 700 кубика храстовине и дали преко 1200 радних дана.

У Бистрици, Врбашкој, Совјаку, Церовљанима, Драгељима и Грбајцима зидају се куће за погорелце. Од 200 кућа колико је предвиђено, 85 је при завршним радовима.

Градња заграђног насеља у Трошељима одвија се брзо, а свакодневно 15 до 20 чланова радне задруге раде бесплатно. Током овога мјесеца озидано је 15 кућа.

Рад на довршавању 287 кућа започетих прошле године отежана несташица прозора и врата, и тек су довршене 52 куће.

Ових дана отпочело је у Романовцима изградња насеља и ископани су темељи за 5 кућа. Добровољно је извучено из рушевина и очишћено 70.000 цигли и 60 кубика шљунка.

Грађевинским материјалом оскудијева и ова Техничка база, а нарочито цијепом. Тај недостатак попуњиће се набавком цијепа из иностранства. Бокајшковац који да сада није радила за Техничку базу.

Врло споро одвијају се радови на градњи кућа за земљорадничку радну задругу »Побједа« у Карађовицима, ради пута који треба направити у дужини од шест километара од радилишта до цесте. Тј. сирањ и овим радовима приступило се још 27 априла, међутим ни до данас тај пут није просјечен и насут.

У припремама за II Конгрес жеље Ламинаца помажу Техничкој бази на изградњи пута према насељу се јачке радне задруге »Побједа«

Film

„SLAVICA" naš prvi umjetnički film dolazi u Banja Luku 13 o. mj.

Film će ostati više dana te će se tako omogućiti da svaki gradanin naše grada vidi naš prvi umjetnički film o kome njegovi stvaraoci kažu: »Stvarajući Slavicu mi nismo postavili zadatke koje ne može zvršiti, nego samo one koje glumci, umjetnicko rukovodstvo i čitavo osoblje, a naročito naša mlada filmska tehnika, mogu da ostvare. Čak i kada sam pisao scenario, uvijek sam o tome vodio računa: Šta mi možemo da učinimo, a ne — šta bi smo htjeli i voljili. Tu smo često morali da odbacimo neka rješenja visoke umjetničke vrijednosti i da se zadovoljimo ostvarenjima koja su u skladu sa našim mogućnostima« »Politika«) V. Afrić.

U nedelju 13 ovog mjeseca gledaćemo Slavicu naš film koga su »Trudbenici Avalea radili rukovodeći se prvenstveno kulturnim potrebama širokih masa i sopstvenim osjećanjem obaveze da filmski što prije uobliče jedan istinit njihove herojske stvarnosti, no apsolutnim zadovoljavanjem umjetničkih zahtjeva kinematografije na današnjem stepenu razvitka, ne gubeći, pri tom, što je moguće, ni te zahtjeve iz vida. Takva inicijativa je opet jedna posljedica jedne plemenite težnje da se smiješ i na vrlo oskudnoj tehničkoj i ljudskoj osnovi naše filmske industrije što prije, čak u takmičarski rekordnom roku, izgradi naš prvi umjetnički, relativno uspjeli film. (»Borba« Drašković B.)

Gledajući »Slavicu« i u našem kinu »Kozarac nastaće sto onako kao i kod prvih nemih gledalca »talac i živ: aplauz, vedri smijeh i gdjegdje u dvorani zasuzice oči, prate prikazivanje filma. A prve riječi izgovorene na filmu: »Ti opet osta, Marijo!« — izazivalu žagor neskrivenog zadovoljstva što se, poslije svih jezika svijeta, sa bioskopskog platna, eto, naizad, poslije dugog niza godina otkako postoji zvučni film, čuju naše riječi, naš govor, naš jezik, u jednom umjetničkom filmu (»Politika« R. Bunušević).

Pored skupnih, organizovanih posjeta naših podružnica i kvartovskih odbora Fronta, »reski odbor Fronta organizovače kolektivne posjete kinu »Kozarac« da bi sellaci obližnjih mjesnih područja vidjeli naš prvi umjetnički film »Slavicu«

Синдикално организовани радници Бос. Крупе изградиће бесплатно 40 станова

Разматрајући свестрано могућност изградње радничких станова на добровољној бази, Среско синдикално вијеће у Бос. Крупи на недавно одржаном саставу свог пленума дало је обавезу да ће у току ове године на бази добровољног рада сви синдикални подружници изградити и оспособити 40 радничких станова за потребе синдикално организираних радника и њихових породица. У акцији на сјечи и довозу дрвене грађе која је организирана ових дана учјечено је и довежено на мјесто градње 40 кубних метара грађе поред још 32 кубна метра која је дата као по моћ грађевинској бази за обнову насеља, те очишћено од рушевина 5 потпуно срушених старих зграда. Грађа је превезена из шуме помоћу једног камиона, док је у раду на сјечи и утовару учествовало 45 радника. Према донесеном плану предвиђено је да се за 25 станова изграде потпуно нове зграде на већ додијељеним земљиштима, док ће се за осталих 15 станова обновити потребан број сада оштећених зграда. Већ су у току радови на чишћењу рушевина око ових зграда, те ће се ових дана приступити њиховој обнови.

Кроз школе босанско-грахобског среза

Отићи из Бања Луке у Бос. Грахово био је некада проблем. Али је данас народ са народном влашћу нашао за све рјешење. Вечерњим возом до Бихаћа, а онда аутобусом преко Петровца и Дрвара за Грахово и ако хоћеш и даље за Далмацију — Книн. Угодном возњом и за кратко вријеме си на циљу.

Возећи се успут поглед нам се зауставља на згаришћима и рушевинама које нам говоре о минулим тешким борјама, подвизима и херојствима наших јединица са окупатором и његовим слугама. Увијек се нађе као сапутник и који очевидац који ће документовано испричати по који занимљив моменат. Али из свих тих рушевина види се и рађање новог времена, новог живота. Овдје, ондје бјелисају се нове куће, види се поред пута пијело и добро обрађена поља, рад сељачких радних задруга, на пландишту преживјају њихова стада и кроз то све пјесма која је кроз борбу чвјешка борца и предочавала садашњицу:

Друже Тито Маршале,
наша борба тежка је,
Наша борба захтијева
кад се гине да се пјева ...

Аутобус се зауставља на станицама да се искрцају путници који су достигли свој циљ, да се други одморе и нови пријме. Угодно је прошетати у Лиман, Вагану, Крњеушк, Петровцу, Дрвару, Ресановцима, Пећима. Сијелина и здраво зеленило, растиње из кише угодно дјелује на очи. У обнављој обновљеној згради је живот. Би нам јасно. То је нова школа која по новим смјерницама, новим научним истинама, новитетима педагошке науке и доступним сретствима спрема, васпитава и преваспитава нараштај наше данашњице. Ових дана је код њих нарочита живост, али и озбиљност. Имају или очекују посјету. Друг инструктор врши завршни преглед. Озбиљност посла се огледа на лицу сваког малишана. А и како не би! Треба показати резултате рада преко године. Пођимо по школама у долини рјечице Вутошнице која у извјесној годишњој периоди зна бити неукротива, на тромеђи Босне, Лике и Далмације. У Тишковцу у сеоској кућици ради почетник учитељ Гојко са преко 100 дјеце. У клупицама пред другом Гојком сједе Босанци, Личани и Далматинци. Слажу се. Кроз НО борбу нашли су заједно, спријатељили се кроз њу и створили нераздвојно јединство, а данас у слободи и у својој новој школи спремају се за живот. У селу Расановићима, устаничком мјесту ради млада учитељица Нада. Почетница, са пар мјесеци службе. Њихова је школа разрушена. Раде у сеоској кући, али не смета. Главно је да им је кућитељица добра и да их добро учи. А док је био учитељ Милан„ каже један трећошколац, »нисмо ништа радили. Много је пио, а слабо школу гледао, па га је народ отјерао«. Идемо даље. Сумрак се почео да хвата док смо дошли на домак села Пећи. Сусрећемо дјецу. Ступају са торбицама на рамену. Вељи. Начелник командуа поздрав, а они сви углас поздрављају. Заустављамо их и питамо: »Зашто тако касно идете кући«? Одговара Јово: »Другарица је вршила попис земљишних површина па смо изгубили десетак дана, па треба надокнадити. Сутрадан у разреду рачунају задатке из живота. Тих дана је вршен откуп вуне. Дјеца рачунају. Прави се и мост, рачунају радници, метре, постављају омјер, број и количину, закључују.

Исјек прав пут од свога постанка дочека нову слободу и нову школу. Нико их осим пред избора у прошасти није ни осјећивао, а камоли да се о њима бринуо. »А сад са слободом, каже један приборац, »извојевали смо и школу«. Учитељ им је курсиста Хакија. »Бољи је него што је био Перо« — каже једна жена Српкиња, »главно је бити човјек«. На часу историје дјеца показују знање. Воле сву историју да учи, а најмлађи им је одјељак НО борбе. Одмах документују: »За вријеме те и те офензиве, фашисти су ударили одамле. Ми смо се повукли из села, у Страну, а наши су их дочекали код боровачке. Код њих је преглед кроз у надјеву и ради тога им учитељ саопштава: »Дјецо, пошто сте данас радили, сутра нећете имати часове!« Одмах иза тога устаје начелник одреда и каже: »Другови, сутра сви у 8 сати у школу, имаћемо конференцију, затим рад кружокан.

И село Казанци прав пут у својој историји добило је школу. И они воле најмлађу историју. Стева прича како је десетак вартизана потјерало читав батаљон Талијана и четника у Ждраловац од којих се скоро половина у блату угушила, а остатак побегао у Книн, да се више никад тамо не поврате, јер су у Ждраловцу већ једном морнарицу отслужили.

У срезу има 11 школа са 13 учитеља. Сви су осим једног почетници. Живе мање више под тешким условима: слабе просторије, слаб намјештај, наглашеност дјеца и пасивни крај, али њихова младост и љубав за познаном све то савлађава.

Људи су млади, почетници, без довољно искуства. Потребна им је помоћ. Чешћи инструктивни прегледи и заједничка саставци под руководством искуснијих педагога њихов би рад придигли на још већи ниво.

Interesovanje naroda za pokretne bioskope u banjalučkom okrugu

Pokretni kinematograf »Prenje« logor je Ministarstvo prosvjete Bosne i Hercegovine dodjelilo Okružnom narodnom odboru u Banjoj Luci, dao je ovih dana jedanaest kino pretstava na području gradiškog i srbačkog sreza, prikazavši tom prilikom naš dokumentarni film »U ime naroda«. U svim mjesnim područjima gdje je prikazivan ovaj film pobudio je veliko interesovanje kod naroda, tako da ga je posjetilo preko 2360 gle dalaca. Ovaj pokretni kinematograf kretuće ovih dana na području mrkonjićkog i jajačkog sreza gdje će prikazivati sovjetski film »Obnova Staljingrada« a uspuć će dati nekoliko pretstava i u selima Karanovac i Krupa na Vrbasu u banjalučkom srezu

Шумама на подручју шумског газдинства Бања Лука пријети опасност од најезде губара

Почетком мјесеца јуна у лиснатим шумама на подручју шумског газдинства Бања Лука примјећена је појава гусјенице губара — главоње. Ова штеточина појављује се при-пута у овом дијелу Босне. Гусјенице су длакаве, велике до 5 цм и у стању су да обрсте на хиљаде хектара храстове и остале лиснате шуме. Ова зараза обухватила је широки појас наших шума од Бос. Новог до Дервенте са једним краком према Котор Варошу. Ова гусјеница сада је у стању закукуљења односно одраслих лептирова који лежу јаја. Њихова су јаја свијетло жуте боје, а покривена су са смеђим длачицама те личе на губу (одатле и име губар).

На пролеће из ових јаја изађе мнoго нових гусјеница које не напасти поред шума и воћњака. Једини начин борбе са овом штеточином јесте стругање губарових јаја са стабала и њихово уништавање или премазивање са јаким средствима за инфекционим средствима (карболеум, лизолом или карболинеумом). Опасност је врло велика, стога је потребно у току јесени и зиме помоћу масовних организација извршити сакупљање губарових јаја у свим шумама у којима је лептир примјећен. Акције би се организирале по завршетку пољских радова с обзиром да јаја остају на стаблима до пролећа. Ова опасност се може успоредити познатом опасношћу од поткорњака који данас хара у босанским шумама, на подручју шумских газдинстава Дрвар, Фоча, Тузла, Завидовићи и у мањем степену у Бањој Луци. За сада се ова зараза појавила на рубовима шума поглавито лиснатих, али пријети опасност да преће и у високе шуме гдје се не може лако сузбијати.

Овом приликом се истиче да се у пролеће ове године у околини Бања Луке појавила велика зараза гусјенице борове совице на младим црногоричним културама. Помоћу масовних организација, а нарочито средњошколске омладине Бања Луке поменута зараза била је потпуно сузбијена. Према томе има оправдане наде да ће се и нова опасност од губара моћи сузбити масовним акцијама наших организација.

Годишња скупština učitelja Banja Luke

7 ovog mjeseca održana je godišnja skupština učitelja Banja Luke. Diskutujući na ovoj konferenciji o zapažanjima instruktora pri završnom pregledu škola podvučeni su nedostatci i data uputstva kako i na koji način će se ti nedostatci otkloniti u idućoj školskoj godini. Da bi uspjeh u idućoj školskoj godini bio što bolji, a znanje učenika što solidnije rad učitelja mora biti planski pripremljen učitelj mora živjeti na događajima, pratiti dnevnu štampu, poznavati događaje i kao novi učiteli raditi u školi i van škole. Zajedničkim radom, konsultacijom o načinu predavanja svih jedinki uspješe se da se u svim predmetima otklone uočeni nedostatci. Ovo je put da se i odnos između nastavnika zbliži, da uspjeh pojedinog nastavnika bude radost za sve i da se tek tada postigne pun uspjeh u školi. U idućoj školskoj godini kroz rad treba da se osjeti djelovanje našeg novog učitelja koji će kod djece razviti radni heroizam, ljubav prema radu, patriotizam, bezgraničnu ljubav prema novoj Jugoslaviji, istinski demokratskoj domovini radnih ljudi. Poznavati naš Petogodišnji plan, razraditi ga sa djecom, upoznati ih šta oni dobijaju niegovim ostvarenjem, šta dobija čitav naš narod, dužnost je narodnog učitelja. Radeći u školi i van škole većina naših učitelja postali su pravi narodni učiteli, dostojni mjesta kole zauzimaju. Koristeći iskustvo u radu prošle godine usvajajući novi način rada u idućoj godini, uspjeh u radu biće bolji, sa manje nedostataka, poći će se krupnim koracima naprijed, u našoj novoj školi. Kroz diskusiju na ovoj skupštini učitelji Banja Luke podvlačeći nedostatke iz prošle godne dotjeli su nove smjernice rada za iduću školsku godinu.

Početkom augusta otpočeće sa radom tečaj za stručno i ideološko uzdizanje učitelja

Naše narodne vlasti, da bi olakšale rad učiteljima, otvoriće prvog avgusta 1947 god. u Banja Luci tečaj za političko i ideološko uzdizanje učitelja sa okruga banjalučkog.

Ovaj se tečaj otvara na dobrovoljnoj osnovi i traje 20 dana, a polaznicima tečaja obezbijeđeni su stan i hrana.

Kroz tečaj će se polaznici upoznati kakve pogledе trebaju da imaju učitelji na našu današnju društvenu stvarnost, koje društvene, vaspitne i obrazovne zadatke treba da riješi škola, kno i kako treba pravilno obradivati svaki nastavni predmet.

Pored toga učitelji će se upoznati sa pravilnom organizacijom koja treba da se ostvari u školi, sa našim Petogodišnjim planom, njegovim značajem u privrednom i kulturnom uzdizanju naših naroda te kakvu ulogu i zadatke imaju naši učitelji u ostvarenju tog plana.

Kroz ovaj tečaj učitelji će steći pravilnu orjentaciju koja će im omogućiti da u idućoj školskoj godini zadatke, koji se pred njih stavljaju savladati lakše, pravilnije i sa još više uspjeha.

Svi učitelji, koji nisu obuhvaćeni drugim obaveznim tečajevima shvatiće važnost ovoga tečaja, te će pristupiti tečaju prvog avgusta 1947 godine.

PRODAJEM dvije kuće (prema biskupskoj palati) sa po 2 stana, baštom i dva gradilišta u okolini preko Dunava. Druga u neposrednoj blizini prve novogradnje Vrbanja, sa dva stana i dvorištem. Uvitati u radnji pisaćih mašina Šlezerčezajić.

(2—2)

U Banjoj Luci je održana konferencija povjerenika poljoprivrednih odjela srеskih narodnih odbora i veterinara banjalučkog okruga

U Okružnom narodnom odboru u Banjoj Luci održana je ovih dana konferencija povjerenika poljoprivrednih odjela sreskih narodnih odbora i veterinara sa područja banjalučkog okruga. Konferencija je sazvana u cilju pregleda dosada izvršenih priprema za žetvu i vršidbu kao i potrebu što energičnijeg suzbijanja stočnih zaraznih bolesti, naročito durine kod konja i svinjske kuge koja pretstavlja ozbiljnu opasnost za izvršenje Petogodišnjeg plana, podizanja i unapređenja našeg stočarstva. Po prvom referatu zaključeno je da se sve pripreme za sjetvu i vršidbu izvrše u što kraćem vremenu naročito u onim srezovima gdje je u tom pogledu dosada malo učinjeno, s tim da se sve vršače mašine i garniture moraju opraviti u što kraćem roku kako bi žetva mogla otpočeti na vrijeme. Pored toga naglašena je potreba što hitnijeg izdvajanja sjemena za sjetvu i onim srezovima gdje to još nije učinjeno, kao i izrada novog sjetvenog plana za 1948 god. Isto tako zaključeno je da se što prije izvrši korekcija zasijanih površina prema novom popisu gazdinstava, te da se gorenje površina izvrši po planu putem sklapanja ugovora sa mašinsko-traktorskim stanicama.

Što se tiče veterinarske službe zaključeno je da se sve raspoložive stručne snage skoncentrišu na suzbijanju polne zaraze bolesti konja (durine). Na taj način da se kastriraju svi neicencirani pastusi dok je za licencirane predviđeno da se vodi strogo računa o redovnom pregledu krvi. Pošto je zaraz svinjske kuge uzela velikog maha na području cijelog banjalučkog okruga i dovodi u opasnost naše svinjogojstvo, zaključeno je da se odmah otpočne sa masovnim cijepljenem svinja na cijelom okrugu.

Na kraju je također podvučena potreba što intenzivnijeg suzbijanja bjesnoće koja se u posljednje vrijeme često javlja naročito u većim mjestima, kao npr. u Banjoj Luci gdje je do sada ustanovljeno deset slučajeva. Pošto srezovi Banja Luka, Ključ, Sanski Most, Kotor Varoš, Velika Kladuša nemaju veterinara, zaključeno je da sve potrebne mjere obave veterinari susjednih srezova.

Boljom igrom Grafičar je pobjedio Šumsko gazdinstvo sa 4:1

Šumsko gazdinstvo ima i dobrih igrača, ali kao cjelina nisu ugrani. Borbenost je glavna osobina ovog tima, i otpor koji su pružili neočekivan je. Do posljednjeg minuta igre zalagali su se složno za što bolji rezultat, međutim odbrana »Grafičara« sa Memićem, Jovićom i Tasićdžom bio je ovaj put najbolji dio na terenu.

U drugom poluvremenu ove navale Šumskog gazdinstva bile su sve bezopasnije. »Grafičar« sređuje svoj navalni red i dale 3 gola pored mnogih propuštenih situacija. Kod Šumskog gazdinstva treba istaći borbenost i požrtvovanost čitavog tima, a posebno Granića, Vojnovića, Radulovića i Bernharta. U »Grafičaru« je odbrana bila bolja od navale, koja je na ovoj utakmici propustila niz povoljnih prilika za postizavanje gola.

Sudio je sekretar OFO-a Hakija Kulenović vrlo dobro.

Sutra 12 jula na Stadionu odlučujuća nogometna utakmica

Tekstilac - Grafičar

Početak u 17.30 časova.

Broj 134/III

OGLAS

Prva Banjalučka štedionica d. d. u likvidaciji, poziva ovim sve dužnike da svoja dugovanja uplate najkasnije do 31 Jula o. g.

Po isteku toga roka, pristupiće se javnoj prodaji zaloga i naplatiti dugovanja prinudnim načinom. Kancelarija se nalazi u Šolajinoj ul. br. 13a.

Likvidacioni odbor
Prve Banjalučke štedionice d. d.